

Ikäihmisten lakiasiat

Kansallisten senioreitten torstaituokio 18.9.2025 klo 13

Hämeenlinna

Sibeliuksenkatu 2 B

13100 Hämeenlinna

Puhelin 075 7540 500

Sisältö

- Edunvalvontavaltuus
- Testamenttioikeuden erityiskysymyksiä
- Perintöoikeuden erityiskysymyksiä
- Avopuolison oikeuksista

Edunvalvontavaltuutus

- Edunvalvontavaltuutuksen avulla henkilö voi etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että hän myöhemmin tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.
- Tärkeää muistaa:
 - Kiinteistöjen luovuttamista koskevat määräykset
 - Lahjoja koskevat määräykset
 - Salassa pidettäviä tietoja koskeva määräys
 - Tilintekovelvollisuutta koskeva määräys
 - Viittaus **hoitotahtoon**
 - Hoitotahdolla henkilö antaa ohjeita sen varalta, että hänen lääketieteellistä hoitoaan tai elämäänsä koskevia päätöksiä joudutaan tehdä ilman, että hän itse voi lausua niistä mielipidettään
 - Hoitotahdossa on hyvä viitata edunvalvontavaltuutukseen
 - Hoitotahto on syytä kirjoittaa suoraan OmaKantaan

Valtuuttaja

nimi (hetu)

osoite

Valtuutettu

nimi (hetu)

osoite

Varavaltuutettu ja toissijainen valtuutettu

nimi (hetu)

osoite

Valtuutus

Valtuutan tyttäreni [nimi] edustamaan minua:

1. omaisuuttani koskevissa ja muissa taloudellisissa asioissani sekä
2. sellaisissa henkilöäni koskevissa asioissa, joiden merkitystä en kykene ymmärtämään sillä hetkellä, jolloin valtuutusta on käytettävä.

Määrään valtuutuksen tulemaan voimaan siinä tapauksessa, että tulen sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistani.

Varavaltuutettu ja toissijainen valtuutettu

Nimeän tyttäreni [nimi] varavaltuutetuksi sen varalta, että [nimi] tulee sairauden tai esteellisyytensä vuoksi taikka muusta syystä tilapäisesti estyneeksi hoitamaan valtuutetun tehtäväänsä. Nimeän [nimi] myös toissijaiseksi valtuutetuksi sen varalta, että [nimi] ei ota valtuutetun tehtävää vastaan, luopuu siitä tai tulee pysyvästi estyneeksi hoitamaan sitä.

Omaisuuksieni koskevien asioiden hoito

Varojani on käytettävä elinkustannusteni kattamiseen, hyvinvointini turvaamiseen sekä yksilöllisen hoidon varmistamiseen.

Valtuutettu on velvollinen hoitamaan omaisuuksiani huolellisesti.

Valtuutettu saa myydä ja vuokrata irtainta omaisuuksiani, kuten autoni, mikäli se on tarpeen tarpeellisten menojeni maksamiseksi ja hyvän hoitoni turvaamiseksi.

Valtuutettu on tämän valtakirjan nojalla oikeutettu myymään ja luovuttamaan omistamiani kiinteistöjä sekä hakemaan kiinnityksiä ja perustamaan panttioikeuksia niihin.

Henkilöäni koskevat asiat

Valtuutetulla on oikeus saada kaikki minua koskevat salassa pidettävät tiedot. Tällaisia tietoja ovat muun muassa terveydentilaani ja hoitooni liittyvät tiedot.

Valtuutetulla on oikeus tehdä päätöksiä henkilöäni koskevista asioista, joiden merkitystä en kykene ymmärtämään. Tehdessään tällaisia päätöksiä, valtuutetun on noudatettava laatimaani hoitotahtoa.

Tiedonanto-oikeus

Valtuutetuksi, varavaltuutetuksi ja toissijaiseksi valtuutetuksi nimetyillä henkilöillä on salassapitosäännöksistä huolimatta oikeus keskustella tämän valtuutuksen piiriin kuuluvista asioista vapaasti sekä keskenään että aviopuolisoni, lasteni ja lastenlapsieni kanssa.

Tilintekovelvollisuus

Selvyyden vuoksi totean, että valtuutetulla ei ole velvollisuutta antaa holhousviranomaiselle vuosittaista tilintekoa taloudellisten asioideni hoidosta, ellei viranomainen tätä erikseen pyydä.

Valtuutettu ei ole velvollinen antamaan edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain (25.5.2007/648) 36 §:n mukaista päätöstiliä valtuutuksen lakattua.

Tätä edunvalvontavaltakirjaa on tehty kolme (3) samasanaista kappaletta, yksi edunvalvontavaltuutuksen antajalle kotona säilytettäväksi, yksi valtuutetulle ja yksi vara- ja toissijaiselle valtuutetulle.

Hämeenlinnassa 12. syyskuuta 2025

.....

nimi

ammatti

kotipaikka

TODISTUSLAUSUMA

Samanaikaisesti läsnä olleina esteettöminä todistajina vakuutamme, että [nimi], jonka henkilöllisyyden olemme tarkistaneet, on omakätisesti allekirjoittanut tämän edunvalvontavaltakirjan. Toteamme, että [nimi] on tehnyt valtakirjan omasta vapaasta tahdostaan ja että hän on kyennyt ymmärtämään sen merkityksen.

Paikka ja aika ovat edellä mainitut.

.....

nimi (syntymäaika)

ammatti

kotipaikka

.....

nimi (syntymäaika)

ammatti

kotipaikka

Testamenttioikeuden erityiskysymyksiä

- Testamentilla määrätään perinnöstä (jäämistöstä)
 - Testamentissa voidaan antaa erilaisia määräyksiä (esim. kiinteistön hyvää hoitamista koskeva määräys)
- Testamenttivapautta rajoittaa mm. rintaperillisten lakiosa, lesken rajoitettu oikeus testamentata omaisuutta ja muutoin määrätä siitä
- Muotovaatimuksia on noudatettava, muutoin testamentti ei ole pätevä
 - Testamentti on allekirjoitettava itse, valtakirjaa ei voi käyttää
- Testamentilla **avio-oikeus** voidaan sulkea pois perintönä menevästä omaisuudesta
- **Ennakkoperintö**= Lahja tai muu lahjanluonteinen varallisuudensiirto, jonka perittävä antaa perillisilleen jo eläessään
 - Testamenttiin määräys, onko lahjoitettua käsiteltävä ennakkoperintönä
- **Legaatti= erityistestamentti** = jollekin testamentissa määrätään tietty esine tms.
 - suoritetaan jakamattomasta pesästä eli ennen yleisjälkisäädöksiä ja perillisten osuuksia
 - ei saa loukata lakiosaa
- Testamentin vastaanottamisen laajuus

Esimerkki testamentista **SIVU 1**

Testamentintekijä

nimi (hetu)
asuinpaikka

Testamenttimääräykset

Aikaisemman testamenttini kumoten määrään viimeisenä tahtonani ja testamenttinani, että kuoltuani omaisuuteni suhteen on meneteltävä seuraavalla tavalla:

1. Kummilapseni [nimi, hetu] ja [nimi, hetu] saavat kumpikin 10 000 euroa rahaa täydellä omistusoikeudella.
2. Kaikki muu omaisuuteni menee täydellä omistusoikeudella rintaperillisilleni [nimi, hetu], [nimi, hetu] ja [nimi, hetu] siten, että kukin heistä saa omaisuudesta yksi kolmasosaa (1/3).
3. Olen eläessäni antanut lapselleni [nimi, hetu] ennakolta huoneiston X hallintaan oikeuttavat osakkeet. Määrään, että mitään antamaani ei ole enakkona vähennettävä saajan perinnöstä.
4. Testamentinsaajien aviopuolisoilla ei ole avio-oikeutta minulta tällä testamentilla saatuun omaisuuteen eikä sen sijaan tulleeseen omaisuuteen tai sellaisen omaisuuden tuottoon.

Tätä testamenttia on laadittu yksi alkuperäinen kappale.

Hämeenlinnassa 21. helmikuuta 2025

nimi

Todistus

Varta vasten kutsuttuina ja yhtä aikaa saapuvilla olevina todistamme, että [nimi], jonka henkilöllisyyden olemme todenneet, on tänään terveellä ja täydellä ymmärryksellä sekä vapaasta tahdostaan ilmoittanut edellä olevan sisältävän hänen viimeisen tahtonsa ja testamenttinsa ja että hän on sen omakätisesti allekirjoittanut.

Paikka ja aika edellä mainitut

nimi

ammatti

kotikunta

nimi

ammatti

kotikunta

Perintöoikeuden erityiskysymyksiä

- Mitä tulee huomioda etukäteen?
 - Vakuutukset
 - Kun henkivakuutuskorvaus maksetaan suoraan nimetylle edunsaajalle se ei ole osa kuolinpesän varoja
 - Verotus
 - Ennakkoperintö
- Aviopuoliso
 - Avio-oikeuden rajaaminen avioehdolla
 - Jos vainaja kuollessaan oli naimisissa eikä häneltä jäänyt rintaperillisiä, perinnön saa leski
 - Ositus ennen perinnönjakoa
 - Leski voi kieltäytyä tasingon luovuttamisesta kuolinpesälle (=lesken tasinkoprivilegi)
 - Leskellä on perinnönjakovaatimuksesta huolimatta oikeus hallita puolisoiden yhteistä asuntoa elinikäisesti + muut leskensuojasäännökset
 - Tilin tulisi olla ”Matti *tai* Liisa” -tili

Avopuolison oikeuksista

- Avopuoliso ei ole saa samanlaista suojaa kuin aviopuoliso
 - ei esimerkiksi saa hallintaoikeutta yhteiseen asuntoon toisen puolison kuoleman jälkeen (vrt. lesken vähimmäissuoja)
- Avopuoliso perii vain, jos hänen hyväkseen on tehty testamentti
- Perintövero on avopuolisoille raskaampi kuin aviopuolisoille
- Avopuolisolle suojaa tuo testamentti, henkivakuutus ja omaisuuden ostaminen molempien nimiin
- ks. avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annettu laki (26/2011)

Kiitos!

Hämeenlinna

Sibeliuksenkatu 2 B

13100 Hämeenlinna

Puhelin 075 7540 500